

Je vhodné, pokud navrhovatel v dané oblasti spolupracuje alespoň s jedním zahraničním odborníkem a zájem tohoto odborníka o další spolupráci doloží.

Žádost o financování výzkumu sice není publikací, nicméně pokud jsou přítomny opakované a hrubé jazykové chyby v angličtině (případně i v češtině), nepůsobí to dobře. U anglického textu doporučujeme kontrolu rodilým mluvčím, alespoň například zahraničním studentem. Stejně tak nepůsobí dobře, pokud v české části projektu jsou nadměrně užívány termíny anglické, přestože mají všeobecně používané české ekvivalenty.

Přehledná a názorná úprava žádosti o grant je rovněž významná.

Odkazujeme rovněž na stránku <https://www.azvcr.cz/casto-kladene-dotazy/> – často kladené dotazy, týkající se žádostí o grant u AZV.

Primárním zdrojem je článek uveřejněný v časopise Česká a Slovenská neurologie a neurochirurgie.

prof. MUDr. Ladislav Hosák, Ph.D.

*Psychiatrická klinika LF UK a FN Hradec Králové
hosak@lfhk.cuni.cz*

prof. MUDr. Michal Bar, Ph.D.

Neurologická klinika FNO a LF OU Ostrava

doc. MUDr. Martin Bareš, Ph.D.

Národní ústav duševního zdraví Klecany

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.

Neurologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně

prof. MUDr. Evžen Růžička, DrSc.

Neurologická klinika 1. LF UK a VFN Praha

prof. MUDr. Martin Smrčka, Ph.D., MBA

Neurochirurgická klinika LF MU a FN Brno

prof. MUDr. Jan Vevera, Ph.D.

Psychiatrická klinika LF UK a FN Plzeň

recenze

A. Heretik

DOBRO. PRÍBEHY ZO PSYCHOTERAPIE.

Bratislava: Ikar, a.s., 2022, 143 s.

27. října 2022 proběhly v Bratislavě křtiny výše uvedené publikace od odborně a literárně velmi plodného emeritního profesora psychologie Antyho Heretika. Jeho manželka MUDr. Andrea Heretiková-Marsalová tentokrát na publikaci spolupracovala pouze zdařilými ilustracemi, přestože jako psychiatrická pečovala o zdravotní stav několika pacientek/pacientů v kazuis-

tikách uvedených a medikací pomáhala „otevřít dveře“ do jejich Psyché. Křtiny byly komplikované: zahraniční „křtitelé“ byli pod vlivem nepředvídatelných událostí bohužel nuceni svoji účast odřeknout; jejich místo v rámci „obráceného oidipského komplexu“ měl zaujmout profesor psychologie Anty Heretik junior, ovšem

i jeho přepadla na poslední chvíli indispozice, takže nakonec křtiny brilantně provedla MUDr. Andrea Heretiková-Marsalová. Publikum bylo nadšené, přítomná zásoba knih byla nedostatečná a autor byl na místě překřtěn na „slovenského Yaloma“.

Obraťme se však ke knize. Ve třinácti kapitolách se odvíjí čtrnáct příběhů (kapitola „Stráty a...“ má totiž protagonisty dva), jde o příběhy šesti žen a osmi mužů. Autor je psychoterapeutickým eklektikem (jak sám přiznává), v jeho práci je patrna emfáze na sny, což není nic překvapivého vzhledem k publikaci „Sny, využití v psychoterapii a osobnostnom raste“,¹ kterou napsal společně s manželkou. Ve všech příbězích se sny a jejich výklad (či odkazy na ně) vyskytují.

Sny, coby Freudova královská cesta do nevědomí, či jak v recenzi pro nakladatelství Ikaros poznamenává Ivan Verny, cituje nositele Nobelovy ceny Eliase Cannettiho: „Vše zapomenuté křičí ve snech o pomoc.“ Autor nezapomíná ovšem ani na zužující noční můry a jejich léčbu, kde s úspěchem používá metodu známou pod akronymem „RISC“ (Recognize, Investigate, Stop, Change) „královny snů“ Rosalindy Cartwrightové.

Pravděpodobně nikoliv náhodou tvoří v jeho psychoterapeutické praxi dvě třetiny muži převážně středního věku. V průběhu terapie se odkrývají často komplikované vztahy k otci, což autora nutí přemýšlet o vztahu k jeho vlastnímu otci. Osvědčila se mu metoda psaní dopisu otci, kdy klient dopis napíše doma a v terapii jej nahlas přečte. Tento dopis klient neodesílá, v některých případech již otec nežije.

Co se týče dalších psychotherapeutických technik, jsou autorovi blízké hraní rolí a nácvik asertivity.

Při zmínce o morálních dilematech, kterým je psychotherapeut vystaven, na nás jako by malinko dýchli závan etikoterapie Huga Ctibora Bezděka² (aniž by se autor o něm zniňoval), ovšem bez víry v zákon Boží a bez tzv. duchovního principu. A bez jakékoli mravoučnosti. (Těž Jiří Růžička se domnívá, že každá duševní nemoc má svůj mravní rozměr; Zizler.³) V kazuistikách se totiž promítají závažná existenciální a životní témata: hanba a vina, láska a nenávisť, sebeláska a sebedestrukce, sobectví a pomoc druhým, život a smrt.

V závěru se autor vyznává ze své přichylnosti k sokratovskému dialogu a informuje nás o vlastní definici psychotherapie, kterou vytvořil v roce 2017: „Psychotherapie je moudrostí podporovaná pomoc lidem“. Moudrost považuje za nadosobní koncept na úrovni archetypů. Klienti často považují therapeuty (právem či neprávem) za moudré a doufají, že v průběhu psychotherapeutického procesu nabudou moudrost, jak zvládat problémy a unést tíhu života. Sebe sama Anty Heretik považuje skromně za zbrojnoše, klusajícího vedle klienta – bojovníka, sedícího na koni, kterému on, psychotherapeut podává tu meč, tu kopí, či luk nebo štít. Osobně autora vidím jako velmi zkušeného a vysoce specializovaného vysokohorského průvodce, provázejícího klienty po složitých stezkách jejich vnitřních a zevních velehor, plných úkladů a nástrah, jimiž je

bezpečně provede, aby se po sestupu do údolí mohli věnovat svému dalšímu životu již bez něho.

Úplně na závěr si nemohu odpustit poznámku literární: všechny kapitoly jsou uváděny autorovými haiku, které přes svou minimalistickou podobu umělecky bravurně vystihují problematiku v jednotlivých kapitolách uvedené. A jednou z nich si dovoluji recenzi ukončit.

HRANICE
Túží po lásce
Ako vlny po brehu.
Naráža do skál.

Jindřich Mischa Nerad M.D.
l.neradora@gmail.com

LITERATURA

1. Heretik A, Heretiková Marsalová A. Sny. Využitie v psychotherapii a osobnostnom raste. Bratislava: Ikar a.s. 2020: 129 stran.
2. Bezděk C. Záhada nemoci a smrti. Etikotherapie (léčení mravnosti). Brno: Pokorný a spol. 1931: 128 stran (včetně oznámení).
3. Zizler J. Bagately o Demlových dopisech Josefu Ševčíkovi, daseinsanalytických sbornících a užitečnosti aury Václava Hraběte. Dostupné z: <http://www.souvislosti.cz/clanek.php?id=1037>

referáty z literatury

Levy I, Gavrieli S, Hefer T et al. Acupuncture treatment of delirium in older adults hospitalized in internal departments: An open-label pragmatic randomized-controlled trial

(Léčba deliria akupunkturou u starších dospělých hospitalizovaných na interních odděleních: otevřená, pragmatická, randomizovaná, kontrolovaná studie)
Journal of Geriatric Psychiatry and Neurology 2022; 35 (3): 333–343.

Zdá se, že akupunktura v experimentálních modelech zlepšuje kognitivní funkci a snižuje neklid u demence. Přidání akupunktury ke standardní péči (SOC: standard of care) může zlepšit klinické výsledky spojené s deliriem u hospitalizovaných starších dospělých pacientů.

Tato studie izraelských autorů (pracoviště Haifa a Beer Sheba) hodnotila 81 starších dospělých pacientů hospitalizovaných v nemocnici na interním oddělení a s dg. delirium. Padesát pacientů bylo randomizováno denně na akupunkturu v kombinaci s SOC a 31 pacientů na pouhou

SOC do 1 týdne. Delirium bylo diagnostikováno použitím metody CAM (Confusion Assessment Method) a jeho závažnost byla hodnocena pomocí CAM-S (the long CAM-Severity). Primárním výsledkem studie bylo odeznění deliria – hodnoceno jako čas k první remisi deliria (přes 7 dní) a počet dní strávených bez deliria.

Čas k první remisi deliria byl kratší v rameni s akupunkturou v porovnání s ramenem s pouhým SOC. Zvolená statistická analýza prokázala kratší čas k první remisi deliria v rameni s akupunkturou (o 74 %) v porovnání s ramenem se SOC. V sedmidenním hodnocení byl nalezen významně vyšší počet dní bez deliria v rameni s akupunkturou v porovnání s ramenem se SOC. Součet CAM-S od 2. do 7. dne hodnocení byl významně nižší ve skupině s akupunkturou v porovnání s kontrolní skupinou. Pokud jde o bezpečnost, žádná nepříznivá příhoda se nenašla ve skupině s akupunkturou.

Autoři se tedy domnívají, že akupunktura je bezpečnou a účinnou léčbou deliria u starších pacientů hospitalizovaných na interních odděleních.

MUDr. Jaroslav Veselý